Vastaanottaja:
Valtiovarainvaliokunnan asunto- ja ympäristöjaosto (AyJ)
kaisa.iso-sipila@eduskunta.fi

Asia: Lausunto talousarvioesityksen momentista 35.01.65: Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon.

Kiitämme asunto- ja ympäristöjaostoa lausuntopyynnöstä ja toteamme sen johdosta seuraavaa:

Budjettiesityksessä on positiivista järjestömäärärahojen nostaminen korkeammalle tasolle kuin viime vuonna. Se on tehokasta varojen käyttöä, kuten jäljempänä perustellaan. Ympäristöministeriö hallinnonalalta on 5 vuodessa poistunut n. 100 henkilötyövuotta ja budjetti on pienentynyt yli 30%. Yhteiskuntamme on ratkaistava ennennäkemättömiä ympäristöhaastetta. Sukupuuttoaallon ja ilmastonmuutoksen estäminen vaatii merkittäviä lisäpanostuksia ympäristöhallinnon alalle.

Kolmannen sektorin rooli ympäristösektorilla on kasvanut merkittävästi viime vuosikymmenenä asianosaisuuden laajentumisen ja ympäristöhallinnon supistumisen vuoksi. Järjestöt tuottavat suurimman osan luonnon monimuotoisuuden seurantatyöstä. Tämä työn arvo virkatyönä on miljoonia euroja. Järjestöillä on myös kasvava rooli ympäristölainsäädännön noudattamisen seuraamisessa ja luonnon monimuotoisuuden vapaaehtoiseen suojeluun tähtäävässä valistustyössä.

Ympäristöjärjestökentässä ei ole markkinaehtoisia tulonhankintamekanismeja, kuten yritysmaailmassa, ja järjestöille halutaan sälyttää enemmän yhteiskunnan tehtäviä, joten yhteiskunnan tuki niille on perusteltua. Ympäristöjärjestötukea kanavoituu myös valtakunnallisten järjestöjen paikallistoimintaan, joten tuella on myös aluepoliittinen merkitystä työllistäjänä.

BirdLife Suomi on hakenut YM:ltä valtakunnallisille luonnonsuojelujärjestöille suunnattua valtion yleisavustusta. Yleisavustusta myönnettiin viimeksi 30 000 euroa (v.2015 40 000).

Yleisavustus ei ole vastikkeetonta.

- BirdLife Suomi aineistoja on hyödynnetty muun muassa Natura 2000 –ohjelman tietojen päivityksessä ja meneillään olevassa Natura-verkoston täydennyksessä. BirdLife Suomi aineistoja on myös käytetty uhanalaisten lajien seurannassa sekä valtakunnallisessa tuulivoimasuunnittelussa.

- BirdLifen Maakunnallisesti tärkeät lintualueet -hankkeessa on kerätty tietoa arvokkaista lintualueista viranomaisten tarpeisiin, esimerkiksi maakuntakaavoituksen tueksi. Hankkeessa saatua tietoa lintujen muuttoreiteistä ja kerääntymäalueista hyödynnettiin myös laadittaessa YM:n suositusta linnuston huomioimiseksi tuulivoimarakentamisessa.

- EU:n luonnonsuojelulainsäädäntö velvoittaa lintukantojen ja linnustonsuojelualueiden tilan seurantaan. Erityisen tärkeää on yhteiskunnan satsaus luontojärjestötoimintaan seurantoja tekevän vapaaehtoisverkoston säilymiseksi ja uusien osaajien kouluttamiseksi.

Johtopäätökset: Viranomaishallintoa supistettaessa ja sen tehtävien siirtyessä osin kolmannelle sektorille on järjestöjä pyrittävä vahvistamaan. Budjettiesitys on oikean suuntainen. Hallinnon ja järjestöjen on vahvistettava yhteistyötään. Kehitys ei saa johtaa kolmannen sektorin toiminnan priorisointeihin ja supistuksiin, ja siten tehtäviä hoitavien verkostojen katoamiseen. Tässä on vaarana kasvava viranomaistyöntarve ja hallinnon kulujen kasvu.

Helsingissä 4.10.2016

BirdLife Suomi ry.



Aki Arkiomaa, toiminnanjohtaja

BirdLife SUOMI • FINLAND